

Οι Συρακούσες, το μεγαλύτερο ελληνιστικό κέντρο στη Δύση, ήτανε ως την κυριαρχία των Αράβων μία από τις μεγαλύτερες και ωραιότερες πόλεις της αρχαίας Ελλάδας. Από αυτό το παρελθόν ανήκουν τα παραμείναντα αξιοθέατα, θέατρο, το αρχαίο αμφιθέατρο, η περιοχή του Ευρίαλου.

Τον 3ο π.Χ. αιώνα περικλείονταν οι Συρακούσες από 27 χιλιόμετρα τείχη και είχε πληθυσμό ως λέγεται περίπου 500.000 έως ενός εκατομμυρίου κατοίκους, σήμερα είναι οι Συρακούσες μία πόλη με 120.000 - 125.000 κατοίκους.

Όταν οι Συρακούσες βρισκότανε στην κορυφή της δύναμής της εθεωρούντο και ήτανε πραγματικά η Νέα Υόρκη της Μεγάλης Ελλάδας, ενώ η Αθήνα δεν ξεπερνούσε τότε τις 140.000 κατοίκους. Πολύ πιο μπροστά από την Ρώμη ή την Αλεξάνδρεια είχαν ανεβεί οι Συρακούσες σε παγκόσμια πόλη και συγκέντρωναν πλούτο και επιρροή. Όπως αναφέρει ο Θουκυδίδης η επιθυμία της Αθήνας ήτανε να κυριεύσει όλη τη Σικελία. Ποτέ πρωτύτερα και πουθενά οι Έλληνες δεν έφθασαν τόσο πλησιέστερα στην αυταπάτη μιας αυτοκρατορίας, που για πολύ χρόνο θα μπορούσε να κυριαρχήσει τη Μεσόγειο. Και όμως δώρισαν αυτή την πιθανότητα ευκαιρίας σε άλλους, εξαιτίας των μακροχρόνιων φιλονικιών και αγώνων δύναμης μεταξύ τους.

Στον Πελοποννησιακό πόλεμο (Σικελική εκστρατεία 415-413 π.Χ.) δέχτηκαν και απέκρυσαν την επίθεση των Αθηναίων. Στη συνέχεια εξελίχθηκαν ως μια από τις ακμαιότερες, πλουσιότερες και δυνατότερες ελληνικές πόλεις της Σικελίας μέχρι την υποδούλωσή της

στους Ρωμαίους το 212 π.Χ. Ο Κικέρωνας την αποκάλεσε «Ωραιότατην και καταστόλιστον πόλιν». Τα εντυπωσιακά ερείπια του κέντρου της αρχαίας πόλης αποτελούν μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ.

Είναι γεγονός ότι η αντιμετώπιση των Ρωμαίων με κάτοπτρα είναι στην πραγματικότητα ένας θρύλος των μεσαιωνικών χρόνων. Από τις αρχαίες πηγές, ο φυσικός και φιλόσοφος Γαληνός αναφέρει μια συσκευή πυρπόλησης που χρησιμοποιήθηκε εναντίον του ρωμαϊκού στόλου, η λεπτομέρεια όμως με τα κάτοπτρα απουσιάζει, όπως και σε όλη την αρχαία γραμματεία.

Αντίθετα, ο Πλούταρχος μιλάει για μια μακρόστενη μηχανή που ανάγκασε τους Ρωμαίους να εγκαταλείψουν την πολιορκία των Συρακουσών, ενώ άλλοι συγγραφείς αναφέρουν ένα κανόνι ατμού σε σχέση με τον Αρχιμήδη. Μάλιστα, ο Leonardo da Vinci είχε σχεδιάσει ένα παρόμοιο κανόνι αναφέροντάς το ως επινόηση του μεγάλου αρχαίου μαθηματικού. Έτσι, είναι πολύ πιθανότερο τα κάτοπτρα του θρύλου να ήταν στην πραγματικότητα κανόνια ατμού.

"Συρακουσία" το πλοίο του Ιέρωνα

Στους Ελληνιστικούς χρόνους, στην εποχή τον επιγον , αναπτύχθηκε ένας πυρετώδης ναυτικός ανταγωνισμός μεταξύ των μεγάλων κρατών της ανατολής αλλά και της Δύσης . Οι νέες εξελίξεις στην πολεμική τακτική σε συνδυασμό με την ελληνιστική τάση του υπέρμετρου

συνέβαλαν στην κατασκευή νέων τύπων πλοίων, γιγαντιαίων διαστάσεων, των πολυήρων. Αυτά τα πλοία εξυπηρετούσαν, κυρίως, πολεμικές ανάγκες αλλά και τη συντήρηση ενός αχαλίνωτου ανταγωνισμού, που έφτανε στα όρια της επίδειξης. Ξεχωριστή θέση μεταξύ των ελληνιστικών πλοίων με μνημειακές διαστάσεις κατέχει ή "Συρακουσία" η κυρία των Συρακουσών, ήταν πλοίο το οποίο συνδύαζε την άνεση, τη δυνατότητα μεταφοράς εμπορικών φορτίων και την εξέλιξη της πολεμικής τέχνης.

Η ναυμαχία των Συρακουσών

Η ναυμαχία των Συρακουσών ήταν έγινε κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου.

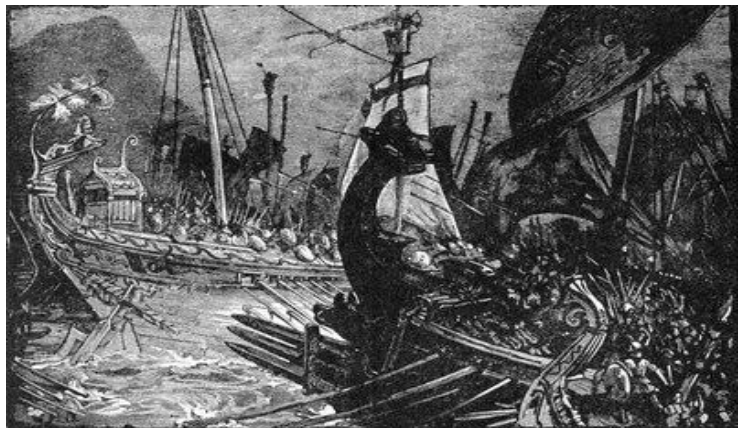
Η μεγάλη σφαγή των Συρακουσών (415-413 π.Χ.): Η εμφάνιση του Αλκιβιάδη στον πολιτικό χώρο συνδέεται με τη μεγάλη καταστροφή των Αθηναίων στη Σικελία. Το τραγικό σε αυτή τη σύρραξη είναι η μεταφορά του εμφυλίου πολέμου της μητροπολιτικής Ελλάδας στον αποικιακό χώρο. Εκεί η αιματοχυσία μεταξύ των Ελλήνων πήρε μεγάλες διαστάσεις.

Πεπειραμένοι στρατηγοί και βετεράνοι οπλίτες, συνεπικουρούμενοι από νέες στρατιωτικές μονάδες με ευέλικτα σχήματα και νέα αντίληψη των πολεμικών επιχειρήσεων, "έβαλαν φωτιά" στον εύφλεκτο χώρο των πλούσιων αποικιών τους. Στη σύγκρουση των δυο μεγάλων πολεμικών μηχανών, της

Αθήνας και της Σπάρτης, οι άποικοι σύμμαχοί τους, και από τα δυο στρατόπεδα, διέθεσαν τα νέα οπλικά συστήματα των οπλουργών τους (καταπέλτες, πολυβόλες μηχανές, πολιορκητικούς πύργους, αρπάγες και άλλα), που αποδείχθηκαν φονικά όπλα. Μάλιστα παρατηρήθηκε το φαινόμενο της σύγχυσης στις συγκρούσεις, αφού οι Δωριείς και των δύο παρατάξεων είχαν σχεδόν τον ίδιο πολεμικό παιάνα, με αποτέλεσμα να συγκρούονται φιλικές μονάδες μεταξύ τους.

Στην πρώτη επιχείρηση κατά των Συρακουσών, 50 Αθηναίοι και 260 Συρακούσιοι έπεσαν νεκροί. Ακολούθησε αθηναϊκή ήττα στην ξηρά και καταστροφή του αθηναϊκού στόλου στη θάλασσα. Η ναυμαχία ήταν βιαιότατη και οι απώλειες και των δυο παρατάξεων μεγάλες.

*Συρακούσιοι
περισυνέλεξαν τα
ναυάγια και τους
νεκρούς κι έστησαν
τρόπαιο. Οι Αθηναίοι,
μπροστά στο μέγεθος*

του κινδύνου, ούτε που σκέφτηκαν τους νεκρούς τους. Το μόνο που επιζητούσαν ήταν φυγή, που μετά από οκτώ μέρες μεταβλήθηκε σε πλήρη καταστροφή και διάλυση.

Τις δραματικές στιγμές της υποχώρησης περιγράφει ο Θουκυδίδης ως εξής: "Εγκαταλείποντας το στρατόπεδο, ένιωθε ο καθένας, μεγάλη κατάθλιψη για τα όσα έβλεπε και τα όσα

σκεπτόταν. Καθώς οι νεκροί ήταν άταφοι, όταν κανείς αναγνώριζε έναν σύντροφο, τον έπιανε μεγάλη λύπη και φόβος και όσοι έμεναν πίσω ζωντανοί, οι τραυματίες και οι άρρωστοι, ήταν για τους ζωντανούς πολύ πιο αξιολύπητοι, πιο αξιοθρήνητοι κι από τους νεκρούς. Ξεσπούσαν σε θρήνους και σε ικεσίες και σκορπούσαν την αγωνία σε όσους έφευγαν και ζητούσαν να τους πάρουν μαζί, φωνάζοντας όσους έβλεπαν από τους φίλους και τους συντρόφους τους. Αρπάζονταν από τους συντρόφους τους, καθώς αυτοί έφευγαν, και σέρνονταν πίσω τους όσο μπορούσαν. Όταν, εξαντλημένοι, δεν είχαν πια θέληση και δυνάμεις, έπεφταν και με κλάματα επικαλούνταν τους θεούς".

Χάθηκαν 50.000 Αθηναίοι

Τη στιγμή εκείνη, που η αθηναϊκή στρατιά εγκατέλειπε τις Συρακούσες, αριθμούσε ακόμα περισσότερους από 40.000 άνδρες. Χωρίστηκαν σε δυο τμήματα, τα οποία διοικούσαν οι στρατηγοί Δημοσθένης και Νικίας. Η υποχώρηση, κάτω από το εχθρικό σφυροκόπημα, κράτησε οκτώ μέρες και η καταστροφή ήταν τεράστια. Το τμήμα του Δημοσθένη υποχώρησε σχετικά άτακτα και διαλύθηκε την έκτη μέρα.

Η τύχη του Νικία και των ανδρών του ήταν δραματική. Υποχωρώντας οι στρατιώτες, πεινασμένοι και διψασμένοι, έφτασαν στον ποταμό Ασσίναρο. Ενώ τα βέλη έπεφταν βροχή και τα νερά του ποταμού κοκκίνισαν από το αίμα, αυτοί προσπαθούσαν να ξεδιψάσουν. Η έκταση της σφαγής ήταν ανυπολόγιστη. Οι νεκροί είχαν συσσωρευτεί μέσα στην κοίτη. Η

εικόνα ήταν δραματική. Ο Νικίας, προκειμένου να αποφύγει το μένος των Συρακουσίων, παραδόθηκε στον Σπαρτιάτη στρατηγό Γύλιππο.

Οι συνολικές απώλειες, μετά και τη μεγάλη αυτή σφαγή (16 Σεπτεμβρίου 413 π.Χ.), που κατά τον Διόδωρο Σικελιώτη έφτασαν τους 18.000 άνδρες, δείχνει το μέγεθος της μεγαλύτερης από τις καταστροφές που υπέστη μέχρι τότε ελληνικός στρατός και μάλιστα από Έλληνες. Οι στρατηγοί των Αθηναίων εκτελέστηκαν, ενώ 7.000 αιχμάλωτοι σύρθηκαν σε καταναγκαστικά έργα, στα λατομεία των Συρακουσών. Από τον συνολικό όγκο της

αθηναϊκής στρατιάς (42.000-55.000 άνδρες) ελάχιστοι επέστρεψαν στην πόλη. Η ατυχής εκστρατεία εξάντλησε οικονομικά και πολιτικά την πόλη. Κάτω από αυτές τις συνθήκες και με τους Σπαρτιάτες να πολιορκούν την Αττική με βάση τους την οχυρωμένη Δεκέλεια, οι Αθηναίοι καλούνταν να αγωνιστούν πλέον για την ελευθερία τους.

ΑΠΟ ΤΟ <http://www.istoria.gr/>